

EVROPSKI PARLAMENT

POSEBNA IZDAJA

EVROPSKI SVET
15. in 16. december 2005
Bruselj

GOVOR PREDSEDNIKA, G. JOSEPA BORRELLA FONTELLESA
SKLEPI PREDSEDSTVA

03/S-2005

Generalni direktorat predsedstva

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2005)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2005)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2005

GOVOR PREDSEDNIKA

GOVOR PREDSEDNIKA EVROPSKEGA PARLAMENTA JOSEPA BORRELLA NA EVROPSKEM SVETU DECEMBRA 2005

Zahvaljujem se vam, da ste me ponovno povabili na zasedanje Evropskega sveta.

Sedanji evropski politični okvir bolj kot kdajkoli doslej zahteva soglasje v zvezi s prihodnjo finančno perspektivo.

Vendar vas ne bom silil, da izgubljate dragoceni čas, in se zadrževal na temi, ki jo zelo dobro poznate.

Raje vas bom takoj na začetku spomnil, da je soglasje Sveta potreben, vendar nezadosten pogoj. Potrebno je soglasje vseh treh institucij Evropske unije: Sveta, Komisije in Parlamenta.

Nekateri med vami bi morda raje videli, da ne bi bilo tako, ali pa morda mislite, da bo Parlament popustil pod pritiski vlad in sprejel kakršno koli soglasje, ki bi ga Svet uspel sprejeti.

Če bi tako ravnali, bi bilo napačno.

Evropski parlament si močno želi, da bi Svet uspel pridobiti soglasje.

Vendar mora biti takšno, da bo sprejemljivo za Parlament. V nasprotnem primeru ne bo od tega nobene prave koristi.

Evropski parlament bo o vašem soglasju presojal glede na to, koliko se bo razhajalo z našim predlogom.

Tega pa že poznate. Svetu smo ga predstavili junija in mislim, da nanj ni treba ponovno opozarjati.

A takoj vam lahko povem, da predlog, kot ga je predstavilo predsedstvo Sveta, nima nobene možnosti, da bi ga Parlament sprejel.

Predsedniki političnih skupin so sklenili, da ga bodo enoglasno zavrnili. In prav to so danes povedali predsedniku Sveta, ki sem mu neskončno hvaležen, da je dopoldne prišel v Strasbourg.

O britanskem predsedniku vlade si lahko mislite, kar hočete, vendar je eno gotovo: ni se bal zgrabiti bika za roge.

Sedaj pa mi dovolite, da razgrnem nekaj misli, ki bi lahko prispevale k oblikovanju sporazuma, sprejemljivega za vse.

Proračun in načrt

Kot zelo dobro veste, je proračun v številkah izražen politični načrt. Posamezne države lahko seveda pri proračunu nekaj pridobijo, vendar lahko v okviru političnega načrta Evropske unije tudi veliko izgubijo.

GOVOR PREDSEDNIKA

Kohezija

Eden od stebrov tega načrta je kohezija med državami članicami.

Ne gre za ključovalno, nepristno velikodušnost. Gre za obveznost, ki izhaja iz Maastrichtske pogodbe.

In glede novih držav članic je ta obveznost sestavni del pristopnih pogodb.

Izkušnja kaže, da kohezija, srednjeročno gledano, koristi vsem, ne samo državam upravičenkam do teh sredstev.

Vendar vsaj v tem trenutku kohezija v vaših predlogih ne igra nobene vloge.

Evropski parlament je prvi predlog predsedstva zavrnil ravno zaradi pomanjkanja solidarnosti.

In v drugem predlogu opažamo isto pomanjkljivost.

Kohezija in usklajenost

Če se povrh vsega še odpovemo koheziji kot političnemu načelu, bo to vplivalo na zmanjšano usklajenost proračuna, saj se potem dodatna sredstva, namenjena koheziji, po samovoljnih merilih v obliki "malih pozornosti" delijo med različne države.

Na ta način sicer lahko pridemo do minimalnega soglasja – skupka malih individualnih zadovoljstev – vendar na škodo usklajene celote.

Gospa in gospodje, člani Evropskega sveta: Evropski parlament poziva k spoštovanju obveznosti, sprejetih do novih držav članic, in enakih pravil za vse.

V nasprotnem primeru širitev ne bo ne enim ne drugim prinesla pričakovanih rezultatov.

Evropski parlament poziva države, ki so imele doslej od kohezije koristi, naj še naprej zagovarjajo to načelo, tudi če imajo zdaj od tega korist druge države. Ne morejo se ukvarjati samo s tem, kako bi še naprej pridobivale le one same.

Druge države članice pa naj se spomnijo vseh prednosti, ki jim jih je prinesel razvoj najmanj razvitih držav v smislu večjega povpraševanja in izmenjav.

Spremembe pravil

Evropski parlament ne bo sprejel različnih pristopov h kohezijski politiki za nove in stare države članice.

Previdni moramo biti tudi pri spremembah pravil, ki jih predlaga predsedstvo, saj bi bile nove države članice primorane sprejeti predlagano zmanjšanje sredstev.

GOVOR PREDSEDNIKA

O spremembah mora soodločati Evropski parlament. Ni dovolj samo, da jih predlaga Svet.

Opozarjam vas tudi, da predlog predsedstva, kakršen je, pomeni sprejetje 45 zakonodajnih besedil po postopku soodločanja.

Poleg tega politike Skupnosti ni mogoče spreminjati v medvladne transferje, ki bi se jih lahko države poljubno posluževale. Parlament je tako kot Komisija zaskrbljen zaradi teh predlogov.

Minimalistični proračun in neto bilanca

Kakšna je bila pravzaprav videti dosedanja razprava v Svetu?

- Kot prizadevanje za znižanje skupnih sredstev, zaradi česar je nastal vtis, da je najboljši proračun tisti, ki kar najbolj oklesti izdatke;
- kot način, da se neto bilanca vsake posamezne države upošteva kot izključno merilo uspeha oziroma neuspeha pogajanj.

Tako ne bo šlo naprej.

V vaših razpravah ni zaslediti ideje o Evropi kot rešitvi. Nasprotno, človek dobi občutek, da je Evropa v resnici problem. In če je problem, potem je treba njeno zmožnost delovanja omejiti tako, da znižamo njen proračun.

Najboljši proračun ni najmanjši, ampak je takšen, ki omogoča učinkovito izvedbo predlaganih ciljev.

Dopoldne je Evropski parlament v soglasju s Svetom izglasoval proračun 2006.

Po njem naj bi sredstva znašala 1,09 % BDP za 25 držav članic.

Zdaj pa za obdobje 2007 – 2013 in za 27 držav predlagate sredstva v višini 1,03 %.

Mislite, da je to resno?

Vaši predlogi ne pomenijo ohranjanja statusa quo, pač pa nazadovanje, in sicer vse do tedaj, ko boste vendarle pripravljene razmisliti o temeljnih reformah.

Še več, na vsakem vašem srečanju (spomnite se na Hampton Court), predlagate, naj si EU zastavi nove cilje, odpre nova delovna področja, tako na področju notranje politike kot pri svoji pomembni vlogi na svetovnem prizorišču.

A ko vso to retoriko o velikih evropskih čustvih pustimo ob strani, se zavemo, da dogajanje vodi v zvođen projekt.

GOVOR PREDSEDNIKA

Sprejemate sporazume, a jih postavite pod vprašaj še preden se je črnilo posušilo do konca, ali pa si naložite obveznosti, ki jih potem ne morete izpolniti.

Nemogoče je kar najprej posegati po večji čaši, v katero pa nalivamo vedno manj.

Rezultat je, ponavljam, da evropski projekt izgublja smisel.

Logika neto izravnave je perverzna. Uničuje skupni duh in ustvarja podobo Evrope, ki je bodisi predraga bodisi ne daje dovolj.

Potem se ne smemo čuditi rezultatom.

Nemogoče je neto bilanco izboljšati za vse hkrati.

Že matematično to ne gre.

Poleg tega ni čudno, da je vse težje dosegati sporazum – države so vse številnejše, vsaka vleče bolj ali manj na svoj konec in želi odnose z EU izboljšati izključno kar zadeva izračunavanje, soglasje pa ostaja pravilo za sprejemanje odločitev. Rešitve v obliki krpank iz nacionalnih interesov evropskemu projektu jemljejo vso skladnost.

Evropska dodana vrednost

Tovrstno razmišljanje pomeni, da države enostavno pozabljajo na prednosti, ki jih prinaša članstvo v Evropski uniji: milijoni novih delovnih mest, zahvaljujoč notranjemu trgu, bistveno večja menjava znotraj Skupnosti, EU kot prva svetovna trgovinska sila ...

Če že nočemo razmišljati z logiko politike Skupnosti, razmišljajmo vsaj z logiko globalnih koristi!

Na razpravo o proračunu ne smemo gledati kot na izračunavanje pozitivne ničle.

To pomeni zanikati evropsko dodano vrednost.

Čemu pravzaprav služi proračun Evropske unije?

Financiranju politik, za katere menimo, da so učinkovitejše, če jih izvajamo skupaj in ne vsako zase.

Z drugimi besedami oblikovanju evropske dodane vrednosti.

S tega stališča ne moremo vsak dan pred očmi javnosti izjavljati, da se mora Evropa še in še širiti, nevtralizirati negativne učinke globalizacije, razvijati skupne politike na področju raziskovanja, inovacij itd., hkrati pa vsem tem področjem odrekati vsaj minimalna proračunska sredstva.

GOVOR PREDSEDNIKA

Prihodki in odhodki

Kakor koli že, proračunska razprava nujno zahteva razmislek o prihodkih in odhodkih.

Prihodki

Sami veste, da prihodki niso v pristojnosti Evropskega parlamenta.

Nedvomno gre pri tem za demokratično anomalijo, ki izvira iz zgodovinskega procesa evropske izgradnje.

Nekoč jo bo treba odpraviti, seveda to ne bo nocoj.

Prav ta značilnost je strelovod kritik, usmerjenih v Evropski parlament kot ustanovo, ki stane veliko, saj ne pobira davka.

Dovolite mi, da na to dam dve pripombi.

1. EP je bil pri zviševanju izdatkov, o katerih lahko odloča, vedno zmernejši kot Svet pri svojih.
2. Politiko prihodkov EU bo treba prej ali slej spremeniti, tako da bo lahko vsaka država dejansko prispevala v skladu s svojim dohodkom na prebivalca.

S tem bi bilo možno izmeriti učinek porazdelitve oziroma kohezije politike izdatkov – in težavna področja, kot so kmetijska politika, imenovana tudi "britanski rabat", obravnavati bolj mirno in razumno.

Britanski rabat

Evropski parlament za to temo, ki spada pod prihodke, ni pristojen, zato o tem nima veliko povedati.

Pa vendar na tem mestu ne morem mimo tega občutljivega problema.

Reforma kmetijske politike ne more biti razlog za zmanjšanje britanskega rabata, saj je ta nastal v korenito drugačnih razmerah, kot so danes.

Razloga, zakaj je treba logiko zmanjšanega prispevka Združenega kraljestva spremeniti, sta širitev in očitno izboljšanje stanja britanskega gospodarstva, za kar je treba ministrskemu predsedniku Tonyju Blairu čestitati.

Vsi morate sodelovati pri kritju stroškov širitve, saj bomo le tako od nje imeli koristi vsi, še zlasti tisti, ki ste jo najbolj zagovarjali.

Širitev je stalni pojav, zato je prav, da se tudi britanski rabat stalno spreminja, ker le začasne in izjemne spremembe logike te ureditve ne bi z ničemer spremenile.

GOVOR PREDSEDNIKA

Celotna sredstva

Predlog, o katerem boste razpravljali in ki ga Evropski parlament zavrača, je predlog o "mali Evropi", kar zadeva cilje, a je nezdržljiv z "veliko Evropo", kar zadeva geografsko širitev.

Ne moremo imeti vedno manjše Evrope za vedno več Evropejcev.

Kot je dejal gospod BARROSO v svojem pismu, omenjeni proračun ne ustreza moderni, dinamični, odprti, povezani, trajni in pravični Evropi.

Za sprejetje končnega dogovora, ki ga morate skleniti najprej med seboj in nato še s Komisijo in Parlamentom, je nujno treba znatno povečati sredstva za pospeševanje rasti in zaposlovanja.

Kmetijski izdatki

Tudi v zvezi s tem Evropski parlament nima zadnje besede. Kljub temu bi vas rad spomnil, da ste se leta 2002 odločili za reformo skupne kmetijske politike, da bi se tržni izdatki do leta 2013 zmanjšali za 10 %. Učinki reforme skupne kmetijske politike, za katero ste se vsi odločili leta 2002, se v proračunu že občutijo.

Osrednji element te reforme je pospeševanje razvoja podeželja, kar je inovativni vidik kmetijske politike.

Zato je presenetljivo, da predsedstvo ravno na tem področju predlaga znatno zmanjšanje izdatkov. Mogoče zato, ker ve, da so vlade manj občutljive za politiko, usmerjeno v prihodnost, kot za politiko, ki zagotavlja status quo.

Poleg tega se je treba v kritiki skupne kmetijske politike izogibati posploševanju in ne več razglašati, da je liberalizacija trgov rešitev za vse najrevnejše države.

Na predvečer srečanja svetovne trgovinske organizacije nas je na to opozoril komisar Mandelson. Res je, da bi vsestranska liberalizacija koristila večjim državam, kot sta Brazilija in Argentina, gotovo pa ne bi koristila afriškim državam, ki jih z Evropsko unijo vežejo preferencialni sporazumi. Ne žrtvujmo jih na oltarju liberalizacije.

Vmesna revizija

Evropski parlament se strinja s predlogom vmesne revizije finančne perspektive, pod pogojem, da bo revizija obširna in nepristranska. Poleg tega mora biti opravljena pregledno in z institucionalnim sodelovanjem.

Včeraj ni bil noben poslanec proti omenjenemu izvajanju revizije.

GOVOR PREDSEDNIKA

Nujnost sporazuma in možne alternative

Ponavljam, da Evropski parlament želi doseči sporazum, a ne za vsako ceno.

Seveda si ne želi sporazuma, ki bi povzročil medinstitucionalni spor, zaradi katerega bi EU ostala brez finančne perspektive in bi bila še v večji krizi, kot je zdaj.

Alternative

Zato je dobro vedeti, kakšne so alternative, če sporazum o finančni perspektivi ne bo dosežen.

Ne glede na to, kakšna bo alternativa, bo znesek proračuna za leto 2007 višji od tega, ki ga predlaga Velika Britanija.

Prva alternativa: podaljšanje sedanje finančne perspektive za vsako leto posebej, kot to določa medinstitucionalni sporazum.

Znesek razpoložljivih odobritev za prevzem obveznosti za leto 2007 bi bil približno 1,08 %.

Druga alternativa: proračun za leto 2007.

Z uporabo določb Pogodbe (člen 272) bi znašal 1,11 % BDP.

V tem letnem okviru lahko Evropski parlament brez soglasja Sveta sprejme odločitve o neobveznih odhodkih.

Kot lahko vidite, obstajajo vabljive rešitve, o katerih bi veljalo razmisliti. Vendar je zaželeno, da dosežete soglasje, sprejemljivo za vse institucije.

Na kratko, Evropski parlament predlaga proračun, ki bi EU omogočil, da:

- izpolni obljube, dane desetim novim državam članicam;
- nadaljuje strukturno in okoljsko politiko;
- razvija v prihodnost usmerjeno raziskovalno in razvojno politiko in zagotovi dostopnost znanja za vse.

Čeprav se je veliko govorilo o omenjenih politikah, v osnutku ni ničesar novega.

Naj na kratko zaključim: ali znižamo postavljene cilje za Evropo ali pa ji zagotovimo potrebna sredstva, da jih bo dosegla.

GOVOR PREDSEDNIKA

Evropski parlament je zanesljiva in konstruktivna institucija. To je nedavno dokazala z direktivo REACH in pogajanji s Komisijo in Svetom (gosпода Frattini in Clarke), ki so v rekordnem času privedla do sporazuma glede direktive o hrambi podatkov.

Najlepša hvala.
